

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

12¹⁹
мръ

КОМИСИЯ ПО ТРУДА, СОЦИАЛНАТА И ДЕМОГРАФСКА ПОЛИТИКА

ДОКЛАД

за първо гласуване на Законопроект за допълнение на Закона за данъка върху добавената стойност, № 054-01-45 внесен от Корнелия Петрова Нинова и група народни представители на 18.05.2020 г.

Комисията по труда, социалната и демографската политика на редовно заседание, проведено на 20 май 2020 г., разгледа и обсъди Законопроект за допълнение на Закона за добавената стойност, № 054-01-45, внесен от Корнелия Петрова Нинова и група народни представители на 18.05.2020 г.

В заседанието взеха участие: г-жа Деница Сачева - министър на труда и социалната политика, г-жа Калина Петкова, директор на дирекция „Трудово право обществено осигуряване и условия на труд“ при МТСП, г-жа Петя Малакова – началник отдел „Обществено осигуряване“ при МТСП, г-жа Людмила Петкова – директор на дирекция „Данъчна политика“ при МФ.

Законопроектът беше представен от народния представител Весела Лечева.

Законопроектът предвижда намаляване ставката на данъка върху добавената стойност на храните, лекарствените продукти, включени в позитивния списък по чл.262 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина, заплащани със средства от бюджета на НЗОК и медицинските изделия на 9%.

Намалението на данъчната ставка за храните ще направи по-евтини основните хранителни продукти. В същото време ще бъде насърчена българската хранително-вкусова промишленост. Независимо от номиналното увеличение на доходите на населението, вътрешното потребление не е достатъчно да даде тласък на родното производство в хранителния сектор. По данни на НСИ средното потребление на човек от населението слабо намалява през последните десет години, което означава, че дефектите на пазара на хранителни продукти не само не са преодоляни, но и засилени.

От друга страна пандемията на Ковид-19, пред която сме изправени, доведе до свиване на потреблението на храни поради загубата на работни места и доходи в голяма част от населението. Мерките за справяне с пандемията водят до увеличаване на разходите на производителите, което е също фактор за намаляване на потреблението.

На фона на ниското търсене, увеличението на себестойността в хранително-вкусовата промишленост допълнително свива търговските обороти. Съществува обективна реалност да се съкращават производства и да се утежни финансовото състояние на цели сектори свързани с производството, преработката и търговията с храни. Рисуваме не само да загубим пазари, но и редица традиционно български храни да бъдат изместени от вносни такива, при това на много по-високи цени.

Намалението на ставката на ДДС върху храните не само ще забави темпа на нарастване на цените им, но и ще направи хранително-вкусовата и преработвателната индустрия по-атрактивна за инвеститорите. Ще стимулира българските производители да търсят нови технологии и да произвеждат продукти с по-висока добавена стойност, вместо да изнасят суровини. Ще направи продукцията в тези сектори по-конкурентно способна, което ще създаде предпоставки за разкриване на нови работни места, особено в земеделските, високопланинските и обезлюдени райони.

По отношение на лекарствата следва да се отбележи, че техните цени в България са на едни от най-високите нива. Намалването от 20% на 9% на ставката за ДДС за лекарствата ще даде повече възможности за въздействие в областта на лекарствената политика. Цените за свободна продажба в аптеките често са почти равни на това, което пациентът трябва да плати след частичната отстъпка/реимбурсиране/, която се поема от НЗОК. В България пациентите плащат твърде много за своя сметка. Делът на фармацевтичните разходи у нас достига 38% при 25% средно за ЕС /данни от доклад на Световната банка/, това е за сметка на болничната и извън болничната помощ.

С диференциране на ставките по ДДС бюджетните приходи намаляват в краткосрочен период. В дългосрочен период те имат потенциала да нарастват благодарение на увеличаващите се търговски обороти. Общият ефект от диференцирането на ставките на ДДС е намаление на бюджетните постъпления с приблизително 1116 млн.лв. – 742 млн. от храни и 374 млн.лв. от лекарства. Положителният ефект се изразява в три направления: първо, намаление на бюджетните разходи за лекарства, второ, увеличение на бюджетните приходи в резултат на по-големия търговски оборот и трето, свиване на сивия сектор и увеличение на данъчните постъпления. Този позитивен ефект е около 450 млн.лв.

Към законопроекта е приложен формуляр за предварителна оценка на въздействието.

Получено е становище от МФ, позицията, която отразява институцията е следната: въвеждането на намалена ставка на ДДС за храни и лекарства от позитивния списък не е подходящ инструмент за постигане на икономически, социални и др. цели на държавна политика. Тази мярка не намалява разходите за потребителите, данъкът върху добавената стойност е основен източник на приходи в държавния бюджет и въвеждането на намалена ставка на ДДС за стоките и услугите посочени в законопроекта ще доведе до намаление на бюджетните приходи, което поставя въпроса за тяхното компенсиране. Въвеждането на намалена ставки за определени стоки води до трудности за данъчно задължените лица при третирането и прилагането им. Категориите стоки предвидени в приложението /хран.продукти, лекарства, които НЗОК заплаща, медицински храни/ не са ясно дефинирани, като са само определена част от група стоки. Това ще доведе до нарушаване принципа на фискална неутралност, т.е. да не се облагат сходни стоки и услуги с различна ставка на ДДС и да не нарушават конкуренцията.

В дебата взеха участие народните представители д-р Хасан Адемов, д-р Калин Поповски, Виолета Желева, Светлана Ангелова, Ерол Мехмед, Румен Генов, Милко Недялков, Надя Клисурска, Георги Гьоков.

След приключване на обсъждането на законопроекта се проведе гласуване. С резултати

6 гласа „за“, без гласове „против“ и 12 гласа „въздържал се“,

Комисията по труда, социалната и демографската политика прие следното становище:

Предлага на Народното събрание да не подкрепи на първо гласуване Законопроект за допълнение на Закона за данък върху добавената стойност № 054-01-45, внесен от Корнелия Петрова Нинова и група народни представители.

ПРЕДСЕДАТЕЛ на КТСДП:

Д-Р ХАСАН АДЕМОВ